

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 162/2026-16

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Miklóssym, Hlavná 1221, Vráble, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 14Sas/15/2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 3. februára 2026 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom správneho súdu v napadnutom konaní. Domáha sa uloženia príkazu správnenému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, ako aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia 10 000 eur a náhrady trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti a vyžiadaného súdneho spisu vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou napadnutého konania vedeného správnym súdom vo veci ňou podanej správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa Sociálnej poisťovne z 10. júla 2023 vydaného vo veci zamietnutia odvolania proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredia z 9. februára 2023, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľky o invalidný dôchodok z 13. decembra 2022.
3. Dopytom v informačnej kancelárii správneho súdu 10. marca 2026 ústavný súd overil, že vo veci správnej žaloby sťažovateľky, ktorá bola správnenému súdu doručená 7. augusta 2023, nebolo dosiaľ rozhodnuté.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Podstatou argumentácie sťažovateľky je existencia zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, ktorého predmetom je rozhodovanie vo veci týkajúcej sa priznania invalidného dôchodku (správna žaloba v sociálnych veciach).

5. Vec sťažovateľky nie je po právnej ani skutkovej stránke zložitá. Správny súd má od 22. februára 2024 k dispozícii všetky potrebné podklady vrátane administratívneho spisu, no aj napriek tomu nekoná.

6. Sťažovateľka tvrdí, že svojím správaním neprispela k predĺženiu napadnutého konania. Naopak, k predĺženiu napadnutého konania prispel samotný súd, a to opakovanými obdobiami absolútnej nečinnosti. Od 30. júla 2024 nebol realizovaný zo strany správneho súdu žiadny procesný úkon.

7. Priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľka odôvodňuje nečinnosťou a neefektívnosťou v postupe správneho súdu v kontexte dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, ktorý sťažovateľke spôsobil z dôvodu, že je bez vlastného príjmu, traumy, ktorej nápravu s odstránením následkov ani nie je možné zjednať.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

9. S prihliadnutím na podstatu argumentácie sťažovateľky (bod 4 tohto uznesenia) a charakter označených práv ústavný súd konštatuje, že účelom sťažovateľkou označeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania a významu sporu pre účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02).

10. Vo vzťahu k prvému kritériu ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o správnej žalobe vo veci rozhodnutí vydaných v administratívnom konaní, ktorými bola zamietnutá žiadosť sťažovateľky o priznanie invalidného dôchodku, je bežnou súčasťou rozhodovania správnych súdov v systéme správneho súdnictva. Z hľadiska významu veci pre sťažovateľa ide o taký typ konania, v ktorom je daná potreba zabezpečenia osobitnej starostlivosti, a to aj vzhľadom na požiadavky efektívnosti

a hospodárnosti a práva na prejednanie veci v primeranej lehote [rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva Salomonsson proti Švédsku z 12. 11. 2002, bod 38, Schuler-Zgraggen proti Švajčiarsku z 24. 6. 1993, bod 58 (vo veci invalidného dôchodku, pozn.)].

11. Vychádzajúc z prehľadu súdneho spisu, pri preskúvaní druhého kritéria, ktorým je správanie samotnej sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka svojím správaním neprispela k predĺženiu napadnutého konania, keď na výzvy samotného súdu reagovala v primeraných lehotách.

12. Napokon ústavný súd preskúmal postup správneho súdu. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že súčasťou jeho rozhodovacej činnosti je v kontexte označených práv aj právny názor, podľa ktorého nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 610/2020). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, IV. ÚS 610/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

13. Zo súdneho spisu vyplýva, že po doručení správnej žaloby (august 2023) boli realizované procesné úkony podľa § 106 Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), a to v období od januára 2024 do októbra 2024 (doručovanie vzájomných vyjadrení účastníkov konania), pričom od tohto času nebol v napadnutom konaní správneho súdu zaznamenaný žiadny procesný úkon.

14. Aj napriek uvedenému, berúc do úvahy relevantnú celkovú dĺžku napadnutého konania, ktorá ku dňu podania ústavnej sťažnosti predstavuje 2 roky a 6 mesiacov, počas ktorej nebol správny súd úplne pasívny, ale dôsledne vykonával úkony podľa § 106 SSP (pričom aktuálna pasivita správneho súdu trvá od novembra 2024), ústavný súd konštatuje, že postup správneho súdu v napadnutom konaní nie je ešte ústavne neudržateľný, a teda v rozpore s čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru (k posúdeniu celkovej dĺžky konania v obdobných veciach správnej žaloby a období nečinnosti správneho súdu pozri IV. ÚS 549/2024, IV. ÚS 547/2024, III. ÚS 389/2024 a III. ÚS 382/2025).

15. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie týchto práv sa namieta v konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec alebo ešte uvažovať o zbytočných prietahoch (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, IV. ÚS 343/04, III. ÚS 233/06, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 96/2021, IV. ÚS 251/2021, IV. ÚS 139/2023, IV. ÚS 144/2023, IV. ÚS 179/2023), pričom prietah v určitej fáze konania môže byť prípustný, ak celková dĺžka konania nie je neprimeraná (Pretto a ďalší proti Taliansku z 8. 12. 1983).

16. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že s prihliadnutím na celkovú dobu konania nečinnosť správneho súdu v čase prerokovania ústavnej sťažnosti nedosahuje potrebnú intenzitu spôsobilú viesť k záveru o porušení sťažovateľkou označených práv, čo vedie k odmietnutiu ústavnej sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona

o ústavnom súde. Na záver však ústavný súd dodáva, že ústavná udržateľnosť pasivity správneho súdu je z pohľadu celkovej doby konania hraničná. S prihliadnutím na skutočnosť, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku *res iudicata*, a teda nebráni sťažovateľke obrátiť sa na ústavný súd opätovne, berúc do úvahy predmet rozhodovania, ústavný súd konštatuje nevyhnutnosť upriamienia náležitej a promptnej pozornosti správneho súdu na vec sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. marca 2026

Miroslav Duriš
predseda senátu